

Problem badawczy i szczegółowe pytania badawcze

Problem badawczy to centralne zagadnienie, które praca magisterska ma na celu rozwiązać lub zbadać. Stanowi on rdzeń całego procesu badawczego, a jego odpowiednie sformułowanie jest kluczowe dla przeprowadzenia rzetelnych i wartościowych badań. Problem badawczy powinien wynikać z analizy literatury przedmiotu i istniejących badań, które ukazują luki, niejasności lub potrzeby pogłębienia wiedzy w danej dziedzinie. Może to być konkretny problem praktyczny do rozwiązania, zjawisko wymagające zrozumienia, albo kwestia teoretyczna, która wymaga weryfikacji. Istotne jest, aby problem badawczy był sformułowany precyzyjnie i był odpowiednio osadzony w kontekście naukowym, aby mógł prowadzić do postawienia odpowiednich pytań badawczych oraz hipotez.

Problem badawczy powinien być na tyle szeroki, aby umożliwić dogłębne zbadanie tematu, ale jednocześnie na tyle wąski, aby dało się go skutecznie rozwiązać w ramach dostępnych zasobów, takich jak czas i metody badawcze. W praktyce oznacza to, że nie może on być zbyt ogólny ani nadmiernie skomplikowany. Dobrze sformułowany problem badawczy daje jasną wskazówkę, na czym badacz powinien się skupić i jakich odpowiedzi szukać.

Na przykład, w badaniach dotyczących wpływu technologii cyfrowych na efektywność pracy problem badawczy może być sformułowany jako: „W jaki sposób technologie cyfrowe wpływają na efektywność pracy w przedsiębiorstwach?”. Taki problem badawczy jest wystarczająco precyzyjny, aby skoncentrować się na określonym zagadnieniu, a jednocześnie wystarczająco szeroki, aby badanie mogło uwzględniać różne aspekty technologii i ich wpływu.

Z problemem badawczym ściśle związane są pytania badawcze, które służą jego doprecyzowaniu. Pytania badawcze to

szczegółowe kwestie, na które badacz stara się znaleźć odpowiedź w ramach przeprowadzanych badań. Odpowiedzi na nie pozwalają rozwiązać lub wyjaśnić postawiony problem badawczy.

Pytania badawcze mogą mieć różny charakter w zależności od tego, jakiego rodzaju badań dotyczy praca magisterska. Mogą być to pytania eksploracyjne, kiedy badacz chce zrozumieć, jakie mechanizmy kierują danym zjawiskiem, bądź pytania przyczynowo-skutkowe, w których badacz próbuje ustalić, jakie czynniki wpływają na dane zjawisko. Mogą to być także pytania porównawcze, które badają różnice między grupami, lub pytania dotyczące prognozowania, które próbują przewidzieć, jak badane zjawisko będzie się rozwijać w przyszłości.

Przykład szczegółowych pytań badawczych dla problemu badawczego dotyczącego wpływu technologii cyfrowych na efektywność pracy może wyglądać następująco:

1. Jakie technologie cyfrowe są najczęściej wykorzystywane w przedsiębiorstwach w celu zwiększenia efektywności pracy?

To pytanie pozwala ustalić, które narzędzia i technologie są powszechnie stosowane w praktyce, co umożliwia dalszą analizę ich specyfiki i zastosowań w różnych branżach.

2. Jakie są główne korzyści wynikające z zastosowania technologii cyfrowych w kontekście efektywności pracy?

Tutaj badacz może skupić się na pozytywnych aspektach technologii, takich jak automatyzacja procesów, poprawa komunikacji czy redukcja czasu pracy.

3. Czy istnieją różnice w efektywności pracy w zależności od rodzaju technologii cyfrowych wykorzystywanych w przedsiębiorstwie?

To pytanie pozwala na porównanie różnych narzędzi technologicznych i ocenę, które z nich mają większy wpływ na efektywność pracy.

4. Jakie są główne wyzwania związane z wdrożeniem technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach?

Badacz może tutaj zbadać trudności, z jakimi mierzą się przedsiębiorstwa, takie jak koszty wdrożenia, konieczność szkoleń pracowników, czy opór wobec zmian technologicznych.

5. Czy istnieje związek między wykorzystaniem technologii cyfrowych a satysfakcją pracowników?

To pytanie pozwala na zbadanie wpływu technologii na motywację i zadowolenie pracowników, co może być istotne dla długoterminowej efektywności.

6. Jakie są różnice w efektywności pracy przed i po wdrożeniu określonych technologii cyfrowych?

Badacz może tutaj porównać efektywność przed i po wprowadzeniu konkretnych rozwiązań technologicznych, aby ocenić ich rzeczywisty wpływ.

7. Jakie czynniki wpływają na skuteczność wdrożenia technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach?

To pytanie pozwala na identyfikację zmiennych, takich jak kultura organizacyjna, gotowość na zmiany technologiczne czy poziom umiejętności pracowników, które mogą mieć wpływ na skuteczność implementacji.

Pytania badawcze powinny być precyzyjnie sformułowane i dostosowane do wybranej metodyki badawczej. To one wyznaczają ścieżkę badawczą, po której badacz będzie się poruszał, zbierając dane, analizując wyniki i formułując wnioski. Dobre pytania badawcze powinny być jednoznaczne, możliwe do zbadania i adekwatne do problemu badawczego. Na ich podstawie formułowane są hipotezy badawcze, które będą weryfikowane w dalszej części pracy.

Poniżej podrozdział z **pracy dyplomowej**:

Prawidłowa analiza przedmiotu badań oraz realizacja założonych celów poznawczych i użytecznych nakłada na badacza obowiązek uściślenia i sprecyzowania problematyki badawczej. Metodologia badań empirycznych zaleca nieraz formułowanie ogólnych pytań badawczych, łącznie z precyzowaniem hipotezy lub zespołu hipotez badawczych, o których słuszności rozstrzyga się na

podstawie uzyskanych danych empirycznych. Są to najczęściej uszczegółowione twierdzenia zamknięte dotyczące badanej rzeczywistości, konstruowane na bazie istniejących już twierdzeń lub ustaleń teoretycznych lub empirycznych [1].

Nie zawsze jest to konieczne, ale ze względu na to, iż założyłam także weryfikacyjny charakter niniejszych badań, wydaje się to być wskazane. Stąd sformułowane zostaną hipotezy dotyczące metody Konferencja Grupy Rodzinnej.

„Problem badawczy to pytanie o naturę badanego zjawiska, o istotę związków między zdarzeniami lub istotami i cechami procesów, cechami zjawiska, to mówiąc inaczej uświadomienie sobie trudności z wyjaśnieniem i zrozumieniem określonego fragmentu rzeczywistości, to mówiąc jeszcze inaczej deklaracja o naszej niewiedzy zawarta w gramatycznej formie pytania”[2].

Janusz Sztumski problemem badawczym nazywa to, „co jest przedmiotem wysiłków badawczych, czyli po prostu to, co orientuje nasze przedsięwzięcia poznawcze (?) ważna jest również jego konkretyzacja, czyli uściślenie problemu”[3].

Janusz Sztumski wyróżnia problemy biorąc za kryterium przedmiot, zakres i rolę jaką one pełnią:

- teoretyczne i praktyczne,
- ogólne i szczegółowe,
- podstawowe i cząstkowe.[4]

Zgodnie ze stanowiskiem Stefana Nowaka[5] problematykę badań stanowi zbiór pytań leżących w polu zainteresowań badacza[6], zaś poprawność sformułowanych problemów jest determinowana spełnieniem takich warunków koniecznych jak: dokładność wiedzy zawartej w tematyce badawczej, zawieranie wszystkich, generalnie występujących zależności między zmiennymi, możliwość ich rozstrzygnięcia drogą empiryczną oraz to, że posiadają one wartość praktyczną[7].

W niniejszej pracy starałam się sprostać tym wymaganiom,

jednakże nie zawsze wydaje się to możliwe ze względu na ograniczenie zakresu tej pracy, a ponadto w niektórych sferach, które chciałam rozstrzygnąć, brak jest wystarczających odniesień w literaturze przedmiotu. Zatem zawarłam w niniejszej pracy problemy, które w części wynikają z subiektywnego przekonania o ich wadze i zasadności, aczkolwiek mające pośrednie źródła teoretyczne.

Główny problem badawczy przyjął zatem postać pytania:

Czy metoda Konferencja Grupy Rodzinnej może zostać wprowadzona w polskim systemie pomocy społecznej?

Uszczegóławiając problematykę badawczą postawiono następujące problemy badawcze:

1. W jaki sposób KGR może wpłynąć na rodzinę, jej funkcjonowanie, relacje, aktywizację, etc?
2. W jaki sposób KGR może wpłynąć na system pomocy dziecku i rodzinie?
3. W jakich sytuacjach można zastosować metodę Konferencja Grupy Rodzinnej?
4. Czy będą występowały trudności we wprowadzeniu KGR w Polsce?
5. Jak rodziny i specjaliści oceniają metodę Konferencja Grupy Rodzinnej?

Wszystkie pytania badawcze wynikają bądź z przyjętych założeń teoretycznych lub są wynikiem analizy dotychczasowych badań empirycznych. W konsekwencji takiego ich ujęcia ? w części dotyczącej modelu Konferencji Grupy Rodzinnej postawiono kilka ogólnych hipotez badawczych (roboczych).

---

[1] M. Łobocki, *Metody badań pedagogicznych*, Warszawa 1982, s. 56; W. Zaczyński, dz. cyt., s. 26.

[2] T. Pilch, T. Bauman, *Zasady badań pedagogicznych*, Warszawa

2001, s.43.

[3] J. Sztumski, *Wstęp do metod i technik badań społecznych?*, Katowice 1999 r., Wydawnictwo Naukowe ?Śląsk?, s. 41.

[4] Tamże, s.51.

[5] S. Nowak, op. cit., Warszawa 1985, s. 220 ? 225.

[6] T. Pilch, *Metodologia pedagogicznych badań środowiskowych*, Warszawa 1971, s. 220.

[7] Tamże, s. 65

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.